

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

P O S U D E K

Oponenta rigorózní práce

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Juraj Kozic

Název práce: Odpovědnost za újmu způsobenou věcí

Jméno a příjmení oponenta: Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil vysoce aktuální (a v současné době diskutované) téma odpovědnosti za újmu způsobenou věcí a její pojetí v českém civilním deliktním právu, a to zejména s ohledem na rekodifikační úsilí. Téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i několikaletá probíhající diskuse (srov. různé názory publikované v dosavadní komentářové literatuře. Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu naznačeny, i z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický a komparativní přístup (Německo, Québec, OZ 1964, OZO, resp. ABGB včetně rakouského reformního návrhu), který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury (byť v převažující míře historické), aby nakonec vždy dospěl k přesvědčivému syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu autor prokázal schopnosti nadhledu nad zákonným textem, projevil velkou znalost aktuální judikatury, kterou kriticky rozebírá a patřičně zobecňuje. Svou prací se dotkl hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s novou právní úpravou odpovědnosti za újmu způsobenou věcí, a to nejen otázky povahy celého institutu a jeho teoretického rozčlenění (odpovědnost za újmu způsobenou použitím vadné věci a odpovědnost za újmu způsobenou autonomním působením věci, tj. věci per se), ale i smyslu prevenčních norem, dále otázky postavení jednotlivých subjektů odpovědnosti, přičemž naznačil i širší souvislosti a celkovou úlohu těchto odpovědnostních klauzulí v kontinentálním systému s možnostmi praktického využití. Pozornost věnoval také jednotlivým předpokladům vzniku civilní odpovědnosti (zvláště pak roli zavinění u těchto odpovědnostních podstat, liberačním důvodům atd.), naznačil velmi zdařile využití v různých socio-ekonomických sférách.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (121 stran včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinálním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Práce je rozdělena do 9 dílčích kapitol, kdy první 3 kapitoly obsahují teoretická východiska zkoumané problematiky, historii a vymezení základních deliktních kategorií. V dalších výkladech pak usiluje o vymezení a základní charakteristiku (analýzu) odpovědnosti za újmu způsobenou použitím vadné věci, odpovědnosti za újmu způsobenou autonomním působením věci, resp. odpovědnosti osoby s povinností dohledu (dozorujících osob) v tuzemské právní úpravě, jakož i v komparativních souvislostech. Práce se celistvě věnuje skutečně všem podstatným otázkám včetně řešení nejrůznějších souběhů (konkurence) odpovědnostních podstat. Autor vždy zkoumá, jaká je, resp. má být role rozhodovací praxe při jejich řešení, sám přitom vždy svůj názor či doktrinální inklinaci naznačuje.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů (českých), které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je zcela adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje relevantní tituly naší současné i historické nauky. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní vyslovené názory české doktríny (kupř. Bezouška, Tichý, Hrádek, Vojtek, Vlasák, Doležal a další) a jejich odlišná stanoviska zasadit do širšího kontextu a opatřit vlastním hodnocením i závěrem.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. K drobnému přehlédnutí došlo jen ojediněle (správně je vycházeje – str. 33, 106; liberačních důvodů – str. 35; spojují jeho praktický význam – str. 70; zůstává pak již jenom – str. 74; obecného pojetí – str. 92; převážná část nauky – str. 102)

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Pracuje s bohatou judikaturou (cca 25 rozhodnutí nejrůznějších soudních stolic) a komentuje mnohá legislativní řešení německá, rakouská i další. Za významné (a zcela správné) pokládám kromě jiného i autorovy závěry o charakteru jednotlivých odpovědností (objektivní, absolutní). Při ústní obhajobě by se autor mohl blížeji vyjádřit zejména:

- k možnosti vykonat cizozemská rozhodnutí, jimiž je ukládána sankční náhrada škody – zejm. ve světle recentní judikatury italského Corte di cassazione (Velký senát č. 16601 ze dne 5. července 2017) – zde mírně polemizuji s autorovým závěrem na str. 12.
- Ke skutečnému rozdílu mezi koncepcemi odpovědností uváděných na str. 21 pod písmeny a), b) a c)
- Ke str. 22 - k otázce rozdílu (terminologicky a historicky) mezi ručením a odpovědností – zde doporučuji práci V. Janečka, Kritika odpovědnosti (Wolters Kluwer).
- Ke str. 28 k otázce pojetí zavinění v civilním právu – autor bez další hlubší argumentace přejímá závěry nauky trestní o rozlišování nedbalosti (vědomá, nevědomná). Toto rozlišení OZ 2012 nezná.
- Ke str. 30 – existují i další okolnosti vylučující protiprávnost, resp. povinnost k náhradě újmy; ke str. 57 – definice obsažená ad 2) je ve skutečnosti definicí zákonnou (nikoli doktrinární); ke str. 91 – je led či rampouch věcí v právním slova smyslu?

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak mimořádně kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy vynikající znalosti vybrané hmotněprávní problematiky zkoumaných úprav, jakož i souvisejících procesních otázek a celkovou širší orientaci ve zvolených oblastech analyzovaných právních řádů a neshledal jsem v ní žádné nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu s komparativním prvkem, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě a doktríně. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením: **prospěl.**

Rigorózní práci hodnotím stupněm: prospěl.

Datum: 23. 7. 2018

Podpis oponenta rigorózní práce
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.